

Ensam kvinna bland herrarna

Berättelse

Det var den 10 januari 1922. Kerstin Hesselgren kom till riksdagshuset på Helgeandsholmen i Stockholm. Hon hade just fyllt 50 år. Den här dagen skulle bli historisk, för det var första gången som kvinnor fick ta plats i Sveriges riksdag.

Året innan hade kvinnor i Sverige äntligen fått rösta. Sedan valdes fem kvinnor in. Fyra av dem skulle sitta i andra kammaren. Men Kerstin valdes till första kammaren, och där var hon helt ensam. Alla de andra ledamöterna var män.

Kerstin gick in i den stora salen och satte sig på sin plats. Hon såg sig omkring. Runt henne satt bara mörka kostymer. Talmannen hette Hugo Hamilton, och han skulle leda mötet. Han hälsade ledamöterna välkomna.

Sedan sa han något som många kom ihåg länge. Han förklarade att han hoppades att Kerstin inte skulle ta illa upp om han, så länge hon var ensam i sitt slag i kammaren, fortsatte att använda den gamla hälsningen. Och så sa han: "Mina herrar!"

Kerstin tog det med ro. Hon visste att hon var en pionjär, och att gamla vanor tar tid att ändra. Det viktiga var att hon nu satt där. För första gången var en kvinna med och bestämde om Sveriges lagar i första kammaren.

Kerstin blev kvar i riksdagen längre än någon av de andra fyra kvinnorna. Hon satt i första kammaren i tolv år. Snart kom fler kvinnor in, och hon var inte längre ensam. Den dag då talmannen sa "Mina herrar!" till en sal med en kvinna i blev en symbol för en tid som höll på att förändras.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
riksdagshuset	byggnaden där riksdagen arbetar
historisk	viktig för historien, något man minns länge
ledamot	en person som är med i riksdagen
kammare	en del av riksdagen (förr fanns det två)
kostym	finkläder som ofta bärs av män
talman	personen som leder mötet i riksdagen
ta illa upp	bli sårad eller arg över något
ensam i sitt slag	den enda av sin sort
ta något med ro	vara lugn och inte bli upprörd
pionjär	person som är först med något

Läsförståelsefrågor

1. Vilket datum kom Kerstin till riksdagshuset?
 1. den 10 januari 1922
 2. den 4 januari 1872
 3. den 11 mars 1922
2. Hur gammal var Kerstin den här dagen?
 1. 30 år
 2. 50 år
 3. 70 år
3. I vilken kammare satt Kerstin?
 1. i andra kammaren med fyra andra kvinnor
 2. i första kammaren, helt ensam bland männen
 3. hemma, inte i riksdagen
4. Vad sa talmannen Hugo Hamilton till ledamöterna?
 1. "Mina herrar!"
 2. "Mina damer och herrar!"
 3. "Välkommen, Kerstin!"
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Kerstin var den enda kvinnan i första kammaren.
 2. Kerstin blev arg och gick hem.
 3. Kerstin satt i första kammaren i tolv år.
6. Varför hoppades talmannen att Kerstin inte skulle ta illa upp? (öppen fråga)
7. Vad tror du att Kerstin kände när hon satt ensam bland alla män? (inferens)

Facit

1. den 10 januari 1922
1. 50 år
1. i första kammaren, helt ensam bland männen
1. "Mina herrar!"
1. ja b) nej (hon tog det med ro och blev kvar) c) ja
- Exempel på svar: Han fortsatte säga "Mina herrar!" fast det nu satt en kvinna i salen, och han ville inte att hon skulle bli sårad av den gamla hälsningen.
- Exempel på svar: Hon kände sig kanske stolt och modig, men också ensam och kanske lite nervös över att vara först.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är skriven i preteritum. Öva gärna preteritum av verben: kom, satt, sa, gick, blev. Scenen kompletterar porträttet genom att zooma in på en enda dag. Tema: att vara först och ensam i en grupp. Be deltagarna jämföra med riksdagen i dag, där ungefär hälften av ledamöterna är kvinnor.

Diskussionsfrågor

- Kerstin var ensam kvinna bland många män. Skulle du våga vara först med något? Berätta.
- Talmannen använde en gammal vana ("Mina herrar"). Varför kan det vara svårt att ändra gamla vanor?
- I dag är ungefär hälften av riksdagens ledamöter kvinnor. Varför är det bra att olika människor är med och bestämmer?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en gång då du var ny eller ensam i en grupp. Hur kändes det?

Källor och faktagranskning

- Svenskt biografiskt lexikon (SBL): Kerstin Hesselgren — <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=12947>
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL): Kerstin Hesselgren — <https://skbl.se/sv/artikel/KerstinHesselgren>
- Wikipedia (svenska): Kerstin Hesselgren — https://sv.wikipedia.org/wiki/Kerstin_Hesselgren
- Renée Frangeur: Kerstin Hesselgren – den gränsöverskridande politikern. En biografi (2013)

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: född 4 januari 1872 i Hofors (Torsåkers socken), Gästrikland; död 19 augusti 1962 i Stockholm. Sveriges första kvinnliga yrkesinspektör (från 1913), bostadsinspektör (1906) och skolköksinspektör (1909). Invald i riksdagen 1921 och var den första kvinnan i första kammaren (ledamot 1922–1934, därefter i andra kammaren 1937–1944). Politiskt frisinnad/liberal. Aktiv internationellt i Nationernas förbund och ILO. Medgrundare av Fogelstadgruppen och Kvinnliga medborgarskolan vid Fogelstad. Ogift. Notera: Hofors låg historiskt i Torsåkers socken, vilket är varför vissa källor anger Torsåker som födelseort — samma plats.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.